

لغات ثلاث

سه زبان

اوچ تیل

«ملا عالم جان البارودی»

طبع ثانی

قزاقده چیرکوف ورثه لرینک مطبعه سنده طبع ایدلدی

۱۴ نچی جمادی اولی ده س ۱۳۱۵-نه

حاضر لایانېڭ روحی اوچون الله تعالی دان رحمت دیله ییگز

بو کتاب ننگ باصمه سنه رخصت ویرلدی سانکت پطر بورخده

۲ نچی آغوست ده ۱۸۹۷ نچی یلده

بسم الله الرحمن الرحيم

اصل شريعة محمدية و اساس ملة احمدية افضل الالسنه اولغان لسان عربى ايله ثابت اولدقندن على الاجمال ضروريات دينيه نى فهم و ضبط بعدنده لسان مذكورنى تعلم ارباب ملة اسلاميه ايچون عقلا و ادبا صناعة مستحسنة اولدق كى شرعا و ديانة واجبات جملة سندندر.

قواعد تعليم و تعلم دفعة كتاب عربى اوقوتقنى استصعاب و اول مرتبه ده ضبط مفردات متنوعه ثم ملكة بعض القواعد ثم الانس بالتركيب شيا فشيادن عبارت اولغان طريق تدرجنى استصواب ايتكله بعض مفردات عربيه نى جمع و اكثر بلاد اسلاميه ده عمومى بر لسان مى و ادبى رتبه عاليه سينه رسیده اولغان لسان فارسینى زیادة شریفه ایدرک ضک و هر قایونى لسان ترکی مألوفز اوزره ترجمه ایدوب اوشبو (لغات ثلاث) عنوانلى رساله نى ترتیب و ضروريات دينيه نى تحصیل ایتمش طلبهء ابتدائية ايچون تعليم و تمرینى ایصاء ایدلدى والله هوالموفق.

«عالم جان البارودى»

بسم الله الرحمن الرحيم

اسماء اعضاء الانسان		نامهای اندامهای آدمی		کشی اعضاسینک آتلی	
عربی	فارسی	ترکی	عربی	فارسی	ترکی
الرأس	سر	باش	الفم	دهان	آغز
الأذن	گوش	قولاق	اللّسان	زبان	تیل
العين	چشم	کوز	السنّ	دندان	تش
الهدب	مژه	کرپک	الشّفة	لب	ایرن
الجفن	پلک = سرپوش چشم	کوز قاباق	الحلق	گلو	بوغاز
الحاجب	ابرو	قاش	الحدّ	رخساره	ینکاق
الدماغ	مغز سر	می	الوجه	روی	یوز
الجبّه	پیشانی	مانکلاى	الذقن	منه	ایاک
الأنف	بینی	برون	الرّقبة	گردن	موین
الشّارب	بروت	میوق	الوسطی	انگشت میانگین	اورته بارماق
اللّحیة	ریش	سقال	البنصر	انگشت چهارم	آتسز بارماق
الکتف	دوش	اینک	الخنصر	انگشت کالوج	سانوچقی بارماق
الید	دست	قول	الصّدر	سینه	کوکرک
العضد الساعد	بازو	یوقارغی پیلک	الظّهر	پشت	آرقه
العظم	استخوان	سویک	البطن	شکم	قرصاق
المرفق	آرنج	ترسک	الضّلع	استخوان پهلوی	قابرغه
الرسغ	بند دست	بلازک	الابط	بغل	قولتوق
الاصبع	انگشت	بارماق	السّرة	ناف	کندک

ایچک	پستان	الثدی	اوج	پنجه دست	الكفّ
یان	پهلو	الجنب	ترناق	ناخن	الظفر
بیل	میان	الوسط	باش بارمق	انگشت نر	الابهام
بویرک	گرده	الکلیه	شهادت بارمقی	انگشت شهادت	السبابة المسبحة
قاوق	جای کمیز در شکم	المثانة	بوط	ران	الفخذ
قارن	شکنه آدمی	المعدة	تز	زانو	الرکبة
اچاگی	روده	المعاء	بالدیر	بوزه پای	الساق
قان	خون	الدّم	توبق	مهره پای	الكعب
ایت	گوشت	اللحم	آیاق	پای	القدم الرجل
قارق	بلغم	البلغم	اوچکه	پاشنه	العقب
تکرک	خیو	البزاق	سولویولی	نای گلو	الحلقوم
سنکرک	آب بینی	المخاط	اؤتکج	سر معده	المرئ
صاغ	راست	اليمن	یورک	دل	القلب الفؤاد
صول	چپ	اليسار	باغر	جگر	الكبد
اوست	بالا	الفوق	اوپکه	شیش	الرية
آست	پایین	التحت	تأمر	رگ	العرق
آرت	پس	الخلف وراء	سیدک	کمیز	البول
			آل	پیش	الامام القدام
کشی تورلرینک آتلی		نامهای گروهان آدمی		اسماء انواع الانسان	

المرء الرَّجل	مرد	اير	الولد	فرزند	بالا
المرأة الانثى	زن	خاتون	الابن	پسر	اوغل
الزوج	شوهر	اير	البنت	دختر	قز
الزوجة	زن	خاتون	الاخ	برادر	قرنداش
الاب الوالد	پدر	آتا	الاخت	خواهر	قزقرنداش
الام الوالدة	مادر	آنا	العمّ	برادر پدر	آتاننک اير قرنداشی
الجدّ	دده	بابا	العمّة	خواهر پدر	آتاننک قز قرنداشی
الجدة	بی بی	ابی	الخال	برادر مادر	آنا قرداشی
الخالّة	خواهر مادر	آناننک قز قرداشی	الفاسق الفاجر	بی دیانت	دیانتسز
الرّيب	پسر زن	خاتون اوغلی	الصادق	راست گوی	توغری سوزلی
الرّيبة	دختر زن	خاتون قزی	الكاذب	دروغ گوی	یاغانچی
الطّفل	نوزاد	یاش بالا	الغنى	توانگیر	بای
الصّبي	نارسیده	نارسی بالا	الفقير	درویش	یارلی
البالغ	رسیده	ايرشکان	الشاب	جوان	یکت
العالم	دانشمند	بیلکلو	الشيخ	پیر	قارت
الجاهل	نادان	بیلکسز	الحر	آزاد	آزاد
العاقل	خردمند	عقللی	العبد	بنده	قل
الاحق	کالیو	عقلسز	الامة	کنیز	چوری
المجنون	دیوانه	جولر	الخدم	خدمتکار	خدمتچی

الصالح	نیکو	یخشی	المخدوم	خواجه	خواجه
المدرّس	درسگوی	درس ایتوچی	المتعلّم	آموزنده	اوگرانوچی
المعلّم	آموزنده	اوگرانوچی	التّلمیذ	شاگرد	شاگرد
اجناس الحیوان		گروههای حیوان		حیوان گروهلری	
الفرس	اسب	آت	البغل	استر	قاچر
البقر	ماد گاو	صغر	الابل	أُشتر	توه
المُهر	اسب کرّه	طای	الفحل	اشتر نر	آتا توه
العجل	گوساله	بزاو	الناقة	اشتر ماده	آنا توه
الخمار	خر	ایشک	الفصل	شتر بچه	توه طایی
الحصان	اسب نر	آیغر	الغَم	گوسفند	قوی سارق
الرّمكة	مادیان	بایطال	المعز	بز	بکجه
الخصیّ	اخته	آلاشه	الحمل	برّه	قوزی
الثّور	گاو نر	اوگوز	الکبش	قوچقار	قوچقار
الجدی	بزغاله	بکجه بتی سی	الارنب	خرگوش	قویان
التّیس	نُهاز	بکجه تکه سی	الهرة	گره	ماچی
القرن	شاخ	موگوز	الخنزیر	خوک	دونکغز
الذّنب	ذنبه	قویرق	الفار	موش	سپقان
الشّعر	موی	قل	الذّباب	مگس	چبن
الصّوف	پشم	جون	البرغوث	کیک	بورچه
اللّبن	شیر	سوت	القمل	سپش	بت
الزّبد	بالای شیر	قایماق	النّحل	زنبور انگبین	بال قورقی
الاسد	شیر	آرسلان	الزّنبور	زنبور	آری
الدّب	خرس	آیو	الدّود	کرم	قورت

الذئب	گرگ	بوری	الجراد	ملخ	چکرتکه
القرد	بوزینه	میمون	العنکبوت	تارتنک	اورمچک
الثعلب	روباه	تولکی	الحمام	کبوتر	کوکارچین
الکلب	سگ	ایت	الدجاج	مرغ	تاوق
الدیک	خروس	اتچ	البلبل	هزار داستان	ساندوغاچ
البط	مرغابی	اوردک	الخفاش	شب پر	یار قنات
الاوز	قاز	قاز	النعام	شتر مرغ	توه قوشی
الفرخ	چوزه	چبش	الکرکی	کلنک	تورنه
الغراب	زاغ	قارغه	السّمكة	ماهی	بالتق
العصفور	کنجشک	چیچق	الحیة	مار	ییلان
المیاه وما یناسبها		آبها و چیزهاییکه مناسب ست بآن		سولر و انکا مناسب شیلر	
الماء	آب	سو	السّفينة	کشتی	کیمه
البحر	دریا	دنکز	الدّلو	قوغه	چیلاک
النّهر	جوی	ایرمق	الحبل	رسن	ایب
الغدير	ستخر	کول	المرجل	دیک	قزان
البئر	چاه	قیو	المغرفة	کفگیر	چوچ
الملعقة	چمچه	قاشق	الطست	طست	لگن
الابريق	آبریز آفتابه	قومغان	الطبّق	طبق	طبق
السّفرة	دسترخان	آش یا ولیق			
السماویات و الازمان		چیزهای آسمان و هنگامها		کوک نرسه لری و وقتلر	
السّماء	آسمان	کوک	البرق	برق	یاشین
الارض	زمین	ییر	الصّقيع	پژم	قراو

الشمس	آفتاب	قیاش	النّداء	شبنم	چیق
القمر	ماه	آی	الرّعد	آواز برق	کوک کوکراو
المطر	باران	یغمور	السّیل	سیلاب	تاشو
الثّلیج	برف	قار	النّجم	ستاره	یلدز
البرد	ژاله	بُز	المشرق	برامد آفتاب	قیاش چغوشی
السحاب	ابر	بولوت	الخریف	تیرماه	کوز
المغرب	فُرامد آفتاب	قیاش بایشی	السّنة	سال	یل
النّهار	روز	کون (دز)	الشّهر	ماه	آی
اللّیل	شب	تون	الاسبوع	هفته	آته
الشّتاء	زمستان	قش	اليوم	روز	کون
الصّیف	تابستان	جای	السّاعة	ساعت	ساعت
الرّبيع	بهار	یاز			
اللباس و اثاث البيت		پوشک و جهاز خانه		کیوم و او جهازی	
البيت	خانه	او	الخنجر	دشنه	خنجر
الکوة	روزن	ترهزه	الموسی	استره	استره
السيف	شمشیر	قلج	الابرة	سوزن	ایکنه
السّکین	کارد	پچاق	البستان	باغ	باغچه
الاصطبل	آخور	آزار	الشّاهيّة	چایدان	چای ساوتی
الکانون	آتشدان	اوجاق	العمامة	دستار	چالمه
الحمام	گرمابه	مونچه	القمیص	پیراهن	کولمک
الجدار	دیوار	دیوار	السراويل	شلوار	اشتان
الباب	دروازه	قابقا	الجبة	جامه	طش کیومی
العتبة	آستانه	بوساغه	الفرو	پوستین	طون
البساط	گلیم	پالاص	الخف	موزه	چیدک

اللبد	نمد	کيوز	المنخل	غربال	ايلک
الفراش	بستر	توشک	النعل	سرموزه	کنش
مخدة	بالش	مندر	الکم	آستين	ينک
السّرة	پرده	چارشاو	الذّيل	دامن	ايتک
الکلة	پشه خانه	چبلدق	الدّخريص	تيريز	چابو
الكرسى	صندلى	اورندق	التّكة	بند شلوار	اوچقور
القدح	کاسه	آياق	الحزام	کمر بند	فوطه
المنديل	رويمال	ياوليق	الجرموق	موزه	ايدک
الّخاف	کورپه	يورغان	العرقية	کله پوش	کله پوش
الجورب	جوراب	ايوق	الصدرية	سينه بند	کامزول (کوکراچيه)

فصل

البلدة	شهر	قلعه (قالا)	الآجر	خشت پخته	کريچ
القرية	ده	آوول	الحجر	سنگ	تاش
المفازة	صحرا	قر	الطين	گل	بالچيق
الجبل	کوه	تاغ	الغبار	گرد	توزان
السّهل	زمين هموار	توزير	الوحد	لاى	سيوق بالچيق
الوادی	رودخانه	بلون	الذهب	زر	آلتون
الرّمل	ريگ	قوم	الفضّة	سيم نقره	کموش
التّراب	خاک	توبراق	النّحاس	مس	باقر
اللبن	خشت خام	چى کريچ	الصّفر	روى	ييز
الرّصاص	ارزیز	قورغاشون	القلع	قلعى	قلای
الجصّ	گچ	کريچ	الزّبيق	جيوه	کونه سوى

	سیماب				
			تیر	آهن	الحديد
آشله و یمشله		طعامها و میوه ها		الاطعمة و الفواكه	
سارمساق	سیر	الثوم	بغداى	گندم	الحنطة البر
توز	نمک	الملح	آرپه	جو	الشعير
ایکمک	نان	الخبز	دگی	برنج	الارزّ
یمش	میوه	الفاكهة	طاری	ارزن	الذرة الدخن
آله	سیب	التفاح	اون	آرد	الدقيق
أزوم	انگور	العنب	برچاق	نخود	الحمص
واق یمش	مویز	الزبيب	سوغان	پیاز	البصل
تورما	ترب	الفجل	اروک	زردآلو	المشمش
شالقان	شلغم	الشلجم	آلو	آلو	الاجاص
کیشُر	زردک	الجزر	سالمه یمشی	انجیر	التين
أرلق	تخم	البذر	خرما	خرما	التمر
أیوا	بهی	السفرجل	بادام	بادام	اللوز
شیکر	شکر	السكر	قاوون	خربوزه	البطيخ
بال	انگبین	العسل	قاربوز	قربوز	الحب
قاینامه	پرورده	المربى الرّب	قباق	کدو	القرع
روشله		روشها		الاصاف	
قسقه	کوتاه	القصير	الوغ	بزرگ	الكبير
ینکل	سبک	الخفيف	کوچک	خرد	الصغير

الطویل	دراز	ازون	الثقیل	گران	آغر
السّمین	فربه	سیمز	المریض	خسته	آورو
النحیف	لاغر	آرق	المحبّ	دوست	دوست
البعید	دور	ییراق	العدوّ	دشمن	دشمن
القریب	نزدیک	یقین	الجدید	تازه	یانکی
الداخل	درون دراینده	ایچکاری کرگوچی	العقیق	کهنه	ایسکی
الخارج	بیرون براینده	تشقاری چقغوچی	الضّیق	تنک	تار
الغالی	گران	بهالو	الواسع	فراخ	کینک
الرخیص	ارزان	اوجوز	الطاهر	پاک	آرو
الرّطب	تر	یوش	النّجس	مردار	آروسز
الیابس	خشک	قروغ	الزائد	بیش	آرتق
القلیل	اندک	آز	الناقص	کم	کیم
الکثیر	بسیار	کوب	الخیر	نیکو	ایذگو
الصّحیح	تندرست	صاغ	الشر	بد	یمان
الوسخ	چرکین	کرلی	النظیف	پاکیزه	پاکیزه
الجیعان	گرسنه	آج	الاسود	سیاه	قاره
الشّبعان	سیر	توق	الازرق	کبود	کوک
العطشان	تشنه	سوساغان	الاعمی	کور نابینا	سوقر
الرّیان	سیراب	قانغان	الاصّم	کر	چوقراق
الابیض	سفید	آق	الاکرس	گنک	تلسز
الاکضر	سبز	یشل	الالئغ	لال	بلتک

الاحمر	سرخ	قزىل	الاقرع	كل	تاز
الاصفر	زرد	سارى	الاحدب	خميدة	بوكرى
			الامرد	يبريش	سقالسز
اعداد		شماره ها		سانلر	
واحد	يك	بر	ثلاثة	سه	اوچ
اثنان	دو	ايكى	اربعة	چهار	دورت
خمسة	پنج	بيش	ثمانية عشر	هشتمده هزده	اون سكر
ستة	شش	آلى	تسعة عشر	زده	اون توقز
سبعة	هفت	يدى	عشرون	ييست	يكرمى
ثمانية	هشت	سكر	ثلثون	سى	اوتوز
تسعة	نه	توقز	اربعون	چهل	قرق
عشرة	ده	اون	خمسون	پنجاه	ايللى
احد عشر	يازده	اون بر	ستون	شصت	آلتمش
اثنى عشر	دوازه	اون ايكى	سبعون	هفتاد	يتمش
ثلاثة عشر	سيزده	اون اوچ	ثمانون	هشتاد	سكسان
اربعة عشر	چهارده	اون دورت	تسعون	نود	توقسان
خمسة عشر	پانزده	اون بش	مائة	صد	يوز
ستة عشر	شانزده	اون آلى	الف	هزار	منك
سبعة عشر	هفتمده	اون يدى	مائة الف	لك	يوز منك
نصف	نيم	يارم	سبع	هفت يك	يديدن بر
ثلث	سه يك	اوچدن بر	ثمن	هشت يك	سكردن بر
ربع	چارىك	دورتدن بر	تسع	نه يك	توقزدن بر
خمس	پنج يك	بشدين بر	عشر	ده يك	اونندن بر

سدس	شش یک	آلتیدن بر			
باب القواعد		باب قاعده ها		قاعده لر بابی	
«فعل مصدر» مصدر: بر اشکه دلالت ایتوچی سوز در فارسی مصدر ده اخیرنده «دن» یا که «تن» اولور ترکی مصدرده اخیرنده «مک» یا که «مق» اولور.					
فصل عبادتده ذکر ایتولگان مصدرلر					
الابتداء	آغاز کردن	باشلق	الدخول	در آمدن	کرمک
الانتهاء	رسیدن	ترالمک	الخروج	بر آمدن	چیقمق
النصر	یاری دادن	یاردم ویرمک	التَّعْلَم	آموختن از کسی	اوگرتمک
التکلم	سخن گفتن	سویلک	التکبیر	الله اکبر گفتن	الله اکبر دیمک
القول	گفتن	ایتمک	التعظیم	بزرک داشتن	الوغلحق
العود	پناه بردن	سغوئحق	القیام	راست ایستادن	آیاق اوزره تورمق
الضحک	خندیدن	کولمک	القيود	نشستن	اولتورمق
البكاء	گریستن	یغلحق	القراءة	خواندن	اوقومق
القربة	نزدیک شدن	یقین بولحق	التلاوة	قرآن خواندن	قرآن اوقومق
الغسل	شستن	یومق	التَّعوذ	اعوذ گفتن	اعوذ ایتمک
التَّطهير	پاک کردن	پاکلمک	البسمة	بسم الله گفتن	بسم الله ایتمک
الاحذ	گرفتن	آلمق	التَّأمين	آمین گفتن	آمین دیمک
الضَّرب	زدن	سوقق	الانحناء	خم شدن	بوگولمک
العلم	دانستن	بلهک	التسبيح	سبحان الله گفتن	سبحان الله دیمک
الفهم	فهمیدن	آنکلمق	التَّهليل	لا اله الا الله گفتن	لا اله الا الله دیمک
التَّعليم	آموختن	اوگرتمک	التسميع	سمع الله لمن	سمع الله لمن

کسی را		حمده گفتن	حمده دیمک
النظر	نگاه کردن	قارامق	التحمید
الرؤية	دیدن	کورمک	الثناء
التوجيه	روی بسوی چیزی گردانیدن	یوز یونالدرمک	الانصات
التوجه	روی بچیزی آوردن	یونالمک	الاستماع
الاستقبال	پیش شدن	قارشو بولمق	التشهد
الاستدبار	پس شدن	آرقان بولمق	التصلية
الاخلاص	خالص کردن	خالص قيلمق	التعديل
النشر	پريشان کردن	تاراتمق	التجديد
التفریح	گشاده کردن	آچیق قيلمق	التقديم
النصب	راست داشتن	تکمک	التأخير
الفرش	پهن کردن	توشامک	السهو
الطمأنينة	آرام گرفتن	قرارلنق	الاستواء
الایمان	باور کردن	ایناتمق	التحويل
الاقرار	بزبان گفتن	تل برله ایتمک	المغفرة
التصديق	گرویدن	اشاتمق	الاستغفار
التوحيد	یک دانستن	بر دیو بلهک	الاستعانة
التمجيد	بزرگ دانستن	الوغ بلهک	الانعام
التیامن	از راست گرفتن	اونکلمق	التسليم
الولاء	بیکاره کردن	توتاش قيلمق	الغمض
		چشم پوشیدن	کوز یومق

القهقهة	خنده باآواز کردن	آواز برله کولک	الجهر	آواز بلند کردن	چققرمق
الاغماء	بیپوش شدن	هوشسر بولق	الاختفاء	پنهان شدن	یاشروئمک
النّوم	خواب کردن	یوقلمق	المسح	مالیدن	سیپامق
الاختفاء	پنهان کردن	یاشورمق			
الاسماع	شنوانیدن	ایشترمک			

فصل

الاكل	خوردن	یمک	الاعطاء	دادن	ویرمک
الشرب	نوشیدن	اچمک	المشی	پیاده رفتن	پیاو یورمک
المضغ	خاپیدن	چایمک	الرّکوب	سوار شدن	آتلائمق
البلع	فرو بردن	یوتمق	الصّعود	بالا برآمدن	آشتمق
الاستيقاظ	بیدار شدن	اویانمق	الهبوط	فرود آمدن	اینک
الخوف	ترسیدن	قورقمق	الحركة	جنبیدن	سلکونمک
الجلوس	نشستن	اولتورمق	السكون	ایستادن	تیک تورمق
الاضطجاع	بر پهلو خفتن	قرون یاتمق	الجريان	روان شدن	آتمق
الاتّكاء	تکیه کردن	طیانمق	الجيئ	آمدن	کلمک
الاستناد	پشت بچیزی دادن	ترالمک	الذهاب	رفتن	کتمک
العمل	کردن	اشلمک	الغلي	جوشیدن	قاینامق
الرّمی	انداختن	آتمق	الطلب	خواستن	استامک
السّتر	پوشیدن	اروتمک	الزيادة	بسیار شدن	آرتمق
الرّبط	بستن	باغلامق	النقصان	کم شدن	آزایمق
الحلّ	گشادن	چیشمک	الحرق	سوراخ کردن	یرتمق
الحلب	دوشیدن	ساومق	الخیاطة	دوختن	تکمک

الکنس	روفتن	سبورمک	الابصار	دیدن	کورمک
القطع	بریدن	کیسمک	الشّم	بوییدن	ایسنامک
الهروب	گریختن	قاچمق	المسّ	بسودن	توقمق
الوصول	رسیدن	ایرشمک	الذوق	چشیدن	تاتومق
البيع	فروختن	ساتمق	السمع	شنیدن	ایشوتمک
الشراء	خریدن	ساتوب آلمق	الصّب	ریختن	قیمق
السؤال	پرسیدن	سورمق	اللّحس	لیسیدن	یالامق
الطبخ	پختن	پشورمک	الرجوع	برگشتن	قایتمق
اللّعب	بازیدن	اوینامق	التطویل	دراز کردن	اوزایتمق
الحفظ	نگاه داشتن	ساقلامق	التقصیر	کوتاه کردن	قسقارتمق
المدح	ستودن	ماقتامق	التضییق	تک کردن	تاراتمق
الذم	نکوهیدن	خوارلمق	التّوسعة	فراخ کردن	کینکایتمک
الحیوة	زنده شدن	تریلک	الطحن	آرد کردن	آشلق تارتمق
الموت	مردن	اولمک	النّخل	پیختن	ایلامک
باب افعال الماضي		فعلهای کارهای زمان گذشته		اوتکان زمان اشلری	
قرأ	بخواند	اوquدی	صلّى	نماز خواند	نماز قیلدی
علم	دانست	بیلدی	صام	روزه گرفت	روزه توتدی
تعلم	آموخت	اوگراندی	قال	گفت	آیتدی
علم	آموخت	اوگراندی	نظر	نگریست	قارادی
توضّا	آبدست کرد	طهارتلندی	رأى	دید	کوردی
اغتسل	غسل کرد	قویوندی	سمع	شنید	ایشتدی
دخل	درآمد	کردی	باع	بفروخت	ساتدی
خرج	بیرون آمد	چقدی	اشتری	بخرید	ساتوب آلدی
اكل	خورد	پیدی	عدّ	بشمرد	سانادی

شرب	نوشید	اچدی	ابتداء	آغاز کرد	باشلادی
ضحک	بخندید	کولدی	طار	بپرید	اوچدی
بکی	گریست	آغلادی	خاط	بدوخت	تیکدی
نام	بخفت	یوقلادی	عطس	عطسه کرد	توچکوردی
قام	راست شد	توردی	عَضَّ	بگزید	تشلادی
قعد	نشست	اوطوردی	فتح	کشاد	آچدی
شمّ	بوی کشید	ایسنادی	مرّ	بگذاشت	اوتدی
ذاق	چشید	تاتودی	وجد	بیافت	تابدی
خاف	ترسید	قورقدی	ذهب	برفت	کیتدی
اعطی	بداد	ویردی	رجع	برگشت	قایتدی
اخذ	بگرفت	آلدی	جاء	آمد	کلدی
فرح	شادشد	شادلندی	شاور	مشورت کرد	کینکاش ایتدی

عربچه‌ده خاتون ایچون بولغانده هر قایوده اخیره بر ساکن اولان تاء آرتدرلور خرجت، جاءت، قالت کبی وهکذا. فارسیچه و ترکیچه ده تفاوت بولمس.

باب افعال المضارع		کارهای زمان آینده		کلاچک زمان فعل لری	
یقرأ	میخواند	اوکور	یسمع	میشنود	ایشدر
یکتب	مینویسد	یازار	یری	میپیند	کورر
یفهم	میفهمد	آنکلار	یسأل	میپرسد	صورار
یعلم	میداند	بلور	یضحک	میخندد	کولار
یدخل	می در آید	کرور	یبکی	میگرید	یغلار
یخرج	می بر آید	چقار	یرمی	می اندازد	آتار
یعطی	می بدهد	ویرر	یروح	میروود	کیتار
یقول	میگوید	ایتور	یعمل	میکند	اشلر
یضرب	میزند	سوغار	ینسی	فراموش میکند	اونوتور

ینصر	یاری میدهد	یاردم ویر	یسرق	میدزد	اوغورلر
یتعلم	می آموزد	اوگرانور	یخترز	پرهیز میکند	ساقلانور
یجلس	مینشیند	اوطرور	یخفی	پنهان میشود	یاشرون اولور
یعد	وعدہ میکند	وعدہ قیلور	یخفی	پنهان میکند	یاشرور
یعدّ	میشمرد=شمارد	سانار	یفرش	میگسترد	دوشار
یهرب	میگریزد	قاچار	یهب	میبخشد	باغشلار
یجود	جوانمردی میکند	جومردلیق ایدر	یحبّ	دوست میدارد	سور
			یکون	میشود	اولور

خاتونلر ایچون عربیده یانی تاغه آلاشدروب ایتورلر تقرأ=وقور خاتون؛ تکتب، تفهم، تدخل کبی. ثنیه ده ایرلرده یقرءان خاتونلرده تقرءان دیورلر فارسیچه میخواندد ترکیچه وقورلار معناسنده.

اقراً	بخوان	اقوغیل	ارجع	بازگرد	قایغیل
بع	بفروش	ساتقیل	اکتب	بنویس	یازغیل
اعلم	بدان	بیلگیل	احفظ	نگاه دار	ساقلاغیل
تعلم	بیاموز	اوگران	توضأ	ابدست بگیر	طهرت قیل

خاتونلر ایچون اخیرده یای آرتدرلور إقرأی، إعلی، تعلی، اکتبی کبی. ثنیه ده ایرلرده و خاتونلرده إعلاما=بدانید=بلنکر. جمعه ایرلرده أعلها خاتونلرده أعلن دیورلر وهکذا.

باب النہی		باب بازداشتن		طیبق بابی	
لا تضحک	مخند	کولماگل	لاتبک	مگری	یغلاماغل
لا تلعب	مباز	اویناماغل	لاتأخذ	مگیر	آلماغل
لا تدخل	اندرون میا	کرماگل	لاتنظر	منگر	قاراماغل
لا تخرج	بیرون میا	چقماغل	لاتسرع	مشتاب	آشوقماغل
لا تسرق	مدزد	اوغورلاماغل	لاتخف	مترس	قورقماغل
لا تقل	مگو	ایتماگیل	لاتشتر	مخر	ساتوب آلماغل

لا تتم	مخسب	یوقلاماغل	لا تسرف	اسراف مکن	اسراف قیلهاغل
لا تضرب	مزن	سوقاماغل	لاتضیق	تنکی مکن	تارایماغل
لا ترم	مینداز	آتماغل	لا ترتعش	ملرز	دتراماگل
لا تبع	مفروش	ساتماغل	لاتمزح	هرزه مگوی	مزاح ایتماگل

خاتونلر ایچون اخیرنده یای، اولنده تاء برله ایتولور لاتضحکی، لاتلعبی، لاتنظری کبی ثنیه‌لرده ایرلرده و خاتونلرده لاتضحکا، لاتلعبا دیورلر.

باب المجد		انکار ماضی		اوتکانه یوقلقنی بیان	
لم یفعل	نکرد	قیلمادی	لم یکتب	ننویست	یازمادی
لم یقل	نگفت	ایتمادی	لم یتعلم	نیازمود	اوگرامادی
لم یخف	نترسید	قورقمادی	لم یرجع	نبرگشت	قایتمادی
لم یضحک	نخندید	کولمادی	لم یبجی	نیامد	کلهادی
لم یبک	نگریست	یغلامادی	لم یذهب	زفت	کیتمادی
لم یطل	دراز نشد	اوزایمادی	لم ینم	نخسبید	یقلامادی
لم یقصر	کوتاه نشد	قسقارمادی	لم یهرب	نگریخت	قاجمادی
لم یأکل	نخورد	ییمادی	لم ینس	فراموش نکرد	اونوتمادی
لم یشرب	ننوشید	اچمادی	لم یخن	خیانت نکرد	خیانت قیلهادی
لم یلعب	بازی نکرد	اوینامادی	لم یرسل	نفرستاد	بیارمادی
باب النفی		انکار فعل آینده		کلاچکده‌گی فعل لرنی انکار	
لا یروح	نرود	کتماس	لا یکریم	اکرام نکند	حرکت قیلهاس
لا یسأل	نپرسد	سوراماس	لا یهدی	هدیه نفرساند	بولک بیارماس
لا یأکل	نخورد	ییماس	لا یربی	پرورش نکند	تربیه قیلهاس
لا یشرب	ننوشد	اچماس	لا یسافر	سفر نکند	سفر قیلهاس
لا یدخل	در نیا آید	کرماس	لا یداوی	دوا نکند	دوا قیلهاس
لا یخرج	بیرون نیاید	چقماس	لا یکذب	دروغ نگوید	یالغانلاماس

لا یختفی	پنهان نشود	یاشروغماس	لایخنون	خیانت نکند	خیانت قیلباس
لا یحمرّ	سرخ نگردد	قزارماس	لایسرق	ندزدد	اوغورلاماس
لا یستحی	شرم نکند	اویالماس	لایسرف	اسراف نکند	اسراف قیلباس
لا یغضب	خشم نکند	آجولانماس			
لا یرضی	راضی نشود	راضی بولماس			

باب اسم الفاعل		نام کننده		قیلوچی اسمی	
الکاتب	نویسنده	یازوچی	المصلّی	نماز خواننده	نماز اوقوچی
العالم	داننده	بیلوچی	المتوضی	آبدست کننده	طهارت آلوچی
المتعلّم	آموزنده	اوگرانوچی	الراکع	رکوع کننده	رکوع ایداچی
المعلّم	آموزنده	اوگراتوچی	الساجد	سجده کننده	سجده ایداچی
القاری	خواننده	اوقوچی	القائم	ایستاده شونده	تروچی
التالی	قرآن خواننده	قرآن اوقوچی	المزکّی	زکات دهنده	زکات ویروچی
الجالس القاعد	شیننده	اوتروچی	البائع	فروشنده	ساتوچی
المکبّر	تکبیر گوینده	تکبیر ایتوچی	المشتری	خرنده	ساتوب آلوچی
الحامد	سپاس کننده	ماقتاوچی	النائم	خواب کننده	یوقلاوچی
الصائم	روزه دارنده	روزه نتوچی	المتکّی	تکیه کننده	تیانوچی

خاتونلر ایچون اخیرده تاء برله آیتولور العالمه، الراكعة، الساجدة، المصلية، المشتريه کبی ایر و خاتون نثیه لری ایچون الف و نون آرتدرلور العالمان، القاعدتان کبی.

باب اسم المفعول		نام کرده شده		قیلوغمش اسمی	
المنصور	یاری داده شده	یارددم ویرلمش	المسموع	شنیده شده	ایشودلمش
المغفور	مغفرت کرده شده	یارلقانمش	المبصر	دیده شده	کورلمش
المرحوم	رحمت کرده	رحمتلنمش	المذوق	چشیده شده	تاتولمش

				شده	
المنظور	نگاه کرده شده	قارالمش	المشعوم	بوی کرده شده	ایسنالمش
المبیع	فروخته شده	ساتولمش	المخفیّ	پنهان کرده شده	یاشورلمش
المشریّ	خریده شده	ساتوب آلومش	المعلوم	دانسته شده	یلونمش
المستحب	دوست داشته شده	دوست نولمش	المفهوم	فهم کرده شده	آنکلانمش
المغبون	فریفته شده	آلدانمش	الموضوع	نهاده شده	قویولمش
المستور	در پرده کرده شده	پرده لومش	المرفوع	برداشته شده	کوتارلمش
المختوم	مهر کرده شده	مهرلومش	المکتوب	نویسته شده	یازلمش

خاتونلر ایچون تاء برله آیتولور المنصورة، المستورة، المرحومة کبی ایرلر و خاتونلر ثنیه لرنده الف و نون آرتدرلور المنصوران المنصورتان کبی.

باب اسم الآلة		نام آلت		قورال اسمی	
المفتاح	کلید	آچقوچ	المکنسة	جاروب	سبرکی
المصباح	چراغ	چراغ	المیزان	ترازو	اولچاو
المسلة	جوال دوز	قاب ایکنه سی	المنشار	اره	پچقی
الخيط	سوزان	ایکنه	المئبرة	سوزندان	ایکنه ساوتی
المبرد	سوهان	ایگاو	المرءات	آیینه	کوزگی
المعراج	نردبان	باسقوچ	المسحات	بیل	کورک
المقراض	کاغذ بر	قایچی	المروحة	بادزن	یللندرچ
			المصفات	صافگیر	سوزچ
باب اسم الظرف		نام جای و زمان		اورن و زمان اسمی	
المسجد	سجده گاه	سجده اورنی	المعرض	عرضگاه امتعة	هنر کورساتی اوزنی

الحفل	انجمن	جيون	المحبرة	دوات	قاره صاوتی
المنزل	فرامدگاه	اینک اورنی	المسبعة	درنده گاه	یرتقچ جانورلیق یر
المؤتمر	اجتماعگاه مامورین	مأمورلر جیولو اورنی			
باب اسم التفضیل		نام بهتر		براشده ارتوغراق ننک نامی	
الاعلم	داناتر	بیلگوچیرک	الاسلم	سلامتتر	صاغراق
الاجود	جوانمردتر	جومردراق	الاحبّ	دوستر	سیوکلیرک
الاحوف	ترسنده تر	قورقغوچیراق	الافضل	بهتر	آرتوغراق
الادوم	همیشه تر	دائراق	الاکرم	محترمتتر	حرمتلوراق
الاکبر	بزرگتر	الوغراق	الالتقی	پرهیزکارتتر	ساقلانوچیراق
الاصغر	کوچکتر	کچوکراق	الاشدّ	سختتر	قاتیغراق
الاطول	درازتر	ازونراق	الالین	نرمتر	یموشاقراق
الاقصر	کوتاهتر	قسقهراق	الاثقل	گرانتر	آغراق
الافقر	بیچاره تر	یارلیراق	الاحفّ	سبکتر	ینکلراق
الاغنی	توانگیرتر	بایراق	الایسر	آسانتر	آسانراق
الاطهر	پاکتر	پارکراق	الاحسن	خوشتتر	کورکامرک
باب الکلیات					
کلیه لرده عرییده ایر و خاتون ایچون و بر کشی، ایکی کشی آندان زیاده ایچون سوزلر آیرم بولور و لکن فارسی و ترکیده ایر و خاتون ایچون سوز آیرم بولمس و هم ایکی برله ایکیدن زیاده ایچون آیرم بولماس*					
مذکر غایب کلاه لری			مؤنث لر		
هو	او	اول	هی	او	اول
هما	ایشان	آنلر	هما	ایشان	آنلر
هم	ایشان	آنلر	هن	ایشان	آنلر

مؤنث لَر			نوع آخر مذکر لَر		
آنی آنکا	ویرا	ایاها	آنی آنکا	وی را	ایاه
آنلرنی آنلرغه	ایشانرا	ایاهما	آنلرنی آنلرغه	ایشان را	ایاهما
آنلرنی آنلرغه	ایشانرا	ایاهنّ	آنلرنی آنلرغه	ایشان را	ایاهم
مؤنث لری			مذکر تک خطاب ایچون بولغانلری		
سن	تو	انتِ	سن	تو	انتَ
سیز	شما	انتما	سز	شما	انتما
سیز	شما	انتنّ	سز	شما	انتم
مؤنث لَر			مذکر ایچون نوع آخر مذکر لَر		
سنی سنکا	ترا	ایّاکی	سنی سنکا	تورا	ایاک
سزنی سزگه	شمارا	ایّاکا	سزنی سزگه	شمارا	ایاکا
سزنی سزگه	شمارا	ایاکنّ	سزنی سزگه	شمارا	ایاکم
(متکلم ایچون) مذکر و مؤنث بر تورلی					
منی منکا	من را	ایّای	مین	من	انا
بزنی بزگه	ما را	ایّانا	بز	ما	نحن
فصل					
مدینه گه چه	تأبمدینه	حتّی المدینه	الله ایچون	برای خدا	الله

	مر خدا				
له	برای او مر او	آنک ایچون	کالکتاب	همچون کتاب	کتابدک
علی الله	بر خدا	الله اوزره	مثل التفاح	مانند سیب	آله کبی
علیه	بر وی	آنک اوزره	بالله، والله، تالله	بخدا سوگند بخدا	الله برله آنط أیدامن
من قران	از شهر قران	قران شهرندن	فی المسجد	در مسجد	مسجده
الی مکّه	بسوی مکّه	مکه ساری	فیه	در ان	آنده
عنه	از وی	آندن	بالقلم	بخامه	قلم برله
إِنَّ	بدرستی	راستلقده	بِه	باو	آنک برله
أَنَّ	بدرستی	راستلقده	عن الحرام	از حرام	حرامدن
لیت	کاشکه	کاشکی	الذی	آنچنان مرد	آندای ایر
لعلّ	امید	امید شاید که	التي	آنچنان زن	آندای خاتون
كَأَنَّ	گویا	گویا	اللّٰذین	آنچنان دو مرد	آندای یکی ایر
لکن	لکن	لکن	الّٰذین	آنچنان مردم	آندای کوب ایرلر
کذا	همچنین	اوشانداق	اللّٰتین	آنچنان دو زن	آندای یکی خاتون
کم	چه مقدار	نه قدر	اللائی	آنچنان زنها	آندای کوب خاتونلر
کیف	چگونه	نچوک	ذلک هذا	این مرد	بو ایر
حيث	در انجا	شونده شول اورنده	هذه ذه	این زن	بو خاتون

		ته			
اينَ	بجاء، کو	قايده	ذلک	آن مرد	اول اير
متی	کی	قايچان	تلک	آن زن	اول خاتون
مَن	هر که	هر کشي	ثُمَّ	پس	صونکره
مَن	کیست	کم	ثُمَّ	آنجا	آنده
ما	هر چیز	هر نرسه	ههنا	اینجا	مونده
ما = لا	نه	یوق	هَلَمْ	بیا	کل
ما	چیست	نی نرسه	روید	مهلت بده	مهلت ویر
علیک	لازم باش	لازم بول	دونک	گیر	ال توت

«تمّ والحمد لله»